

TITUBA Padec, izveden natančno,
tako da zaškripljejo tla
in govornica švigne iz ust
kakor strela z jasnega.

Pred tabo neme oči,
vodnjak studenčnice,
ki je brez dna.
Padec, krhko telo duše,

ki se je izvila iz klešč
usodnega mirovanja,
da bi dala kri

še zadnjemu dejanju,
ki traja ves čas:
nezmotljivi krik!

Andrej
Loos

Tehtnica razmerij

– Izkoristi priložnost, nespretnež! Sredi dogajanja si! Tvoje kretanje se, ne da bi vedel, merijo; tvoje besede zapišejo! Zaplaval si v tisti čarobni oblak, ki z neodpuštljivim tudi odpustljivo odpušča, ker tako poredko pripluje. Zato ne prenehaj razgrajati! Kakovost ti določajo kar brez sape, zanimanje zate raste kot vremenik pred razpoloženim poletjem. In srednja pot sama ne zadošča, če on ne kaže visoko! Za spoz-

navni znak si vzemi skrajno zvezdo uspeha, dóni glasno in uberi vrhnjo pot!

– Ne zmorem, trdokožec! Pogum mi veleva, da imaš prav, šibkost bi pohlepno preskočila nadstropje stopnic, ker se je po naključju tako in tako že nižje spustila, zato me plaši, da pri naslednjih ne zdrsnem.

– Stoj! Za vraga, ne kaži tega! Naj menijo, da si neranljiv, da za tvojo ni višje poti, ali je le, če jo shodiš sam. Skoči! Prehiti počasne! Sebični svet se ne pogloblja v število stopnic, le hlasta za bliski. Bliskaj, saj ne opazijo praznega neba!

– Zatrdno se motiš, nesmotrnež, podcenjevaje počasne! Tem gre za gotovost, gotovost, ki bi tudi tebe ubila. Čemu se pa z njimi sam ne spoprimeš? Mar te prehitijo? Čemu v boj pošiljaš mene, ko veš, da me motijo, še kot tekmeči! Poštenost mi pravi, da nismo iz iste prsti, da pa naj bom do njih strpnější, kot so oni do mene; samoljubnost, da jim je nečastno biti tudi nasprotnik!

– Nesrečnež si! Le da te ni še izučilo, kot je že mene! Spoprijel sem se, še iskaje resnico! Govoril sem, jih skušal poplemenititi, se v prsi boril. A glej čudež: bil sem mnogo prepočasen! Izza hrbta so mi spodrezali trdnost: majav sem bil kaj smešna prikazen! Še polhitri mi niso več zaupali, zato so se počasni podvzivali vreči me v blato. To so storili tako temeljito, da nisem postal le počasen, temveč se povsem ustavil. Sedaj sem hudobec, ti boš moje maščevanje! Na pot!

– Saj gre, hudobec, veš! Malo sem zakrknil in se često namenoma vedem molčeče. Uspeh? Je z nesproščenostjo zagotovljen! Govorim tam, kjer moram navdušiti, in še tam s posebnim poudarkom. Ne oziram se na nikogar, zato mi nihče v oči ne upa reči tega, kar mu o meni steče za hrbtom. Brž ko žalim, si podredim! Nekoč, pred teboj, sem priznaval nevednost, izpovedoval čustvovanje, in mislil, da živim s krasnimi, dobronamernimi ljudmi. A ti so to pravilno vzeli za slabost in si, ognivši se zamudi, dovolili nespoštljivo ravnanje: padli so po meni, z vso teptajočo silo. Zdaj mi ti isti, na vso moč hitijo pripoznavati svojo slabotnost, celo takrat, kadar od mene ničesar ne potrebujejo . . . Sprejemem jih ali pa ne . . . Če si poželim, zaigram pravičnega, zamišljenega, razumevajočega, a vselej in neizprosno gospodarja; če se mi poljubi, sem krut in odbijajoč, česar mi pravzaprav ni potrebno igrati.

– Stoj, nezmernež! So besede, ki jih danes še ne smeš izreči, je nekaj sramu na svetu in nekaj obzirov do soljudi, pa četudi se sami, na stežaj bedastih ust, vrtijo pred teboj! Zgubiti mero je v to smer prav tako malo varno kot v prejšnjo. Počakaj, da pomro vsi, ki te obkrožajo, in počakaj še enkrat, da pomro naslednji. Tedaj sédi in povej, kar o življenju veš. Poprej ti maščevanje slepi razum, občutek večvrednosti te manjša, junačenje oropa duha duhovitosti, sebičnost stori za lažnivca!

– Kako, hudobec, ali te prav slišim? Odkod pa tebi obzir in dobrota, ki veš, da ugonobita človeka? Ali poveš, kako usodno je iskanje žlahtne vere, razgaljenje odkritosti? Ne, hudobec! Sam si mi razblinil dvome, zabeldel kažipot, mar pot kaže slabo? Mar maščevanje ni izvrstno uspelo! So besede, ki jih še ne morem izreči, zares, a ne iz obzirov, ne zaradi pomilovanja. Plahost je vzrok, plahost, celo sram! Moč mi dopušča to misel, zato na poti malokoga srečam. In pot je pretrdno zgrajena, da bi se bal bojazni, ki me ne more izdati, kot me je izdala nekoč! Saj, če plahost zdaj razodenem sopotniku, jo vzame za čvrsto zavest!

– Daleč si šel, zelo daleč, čeprav nisi kriv drugačnemu pojmovanju mnogih reči. Grešil sem, ko sem te bedno prosil maščevanja. Maščeval si me stisnjenih zob, preokrutno, maščeval si me s samim seboj. Če bi imel nad tabo še kaj moči, bi te poklical nazaj in pokleknil za odpuščenje.

Žrtvoval si prelepo obdobje tenkočutnih upanj, porušil občutljivo negotovost svoje bodočnosti, odvrigel najlepša trepetanja. Odživel si življenje, ne da bi si pustil spomin za starost. Sam si, nekje na pusti poti, in le zdi se ti, da koga srečaš. Menil sem, če naj obudim grozljivo misel, da te pošiljam v koristni boj, v katerem si močan za zmago, da v njem naklestiš tiste, ki jih ne marava. A ti si zbrzel na oddaljeno pot, pozabil, da si počasen hitrejši. Čudno si se, nevede, boju izognil, misleč, da zmagaš, če ne srečaš nasprotnika. S take daljave si zmagal le mene, tako kot sem po usodnosti igre že zdavnaj tebe zmagal jaz.

– Hudobec, ne čujem te! Mar si odšel kam daleč? Čudno, veš; brž ko te več ni, me pograbi tesnoba. Mislim, da sem malo preveč sam. Redkoko ga srečam in včasih me prebode sum, da sem sam kriv, ker drugače gledam od drugih ljudi, in ne ti ali oni. Mogoče pa je zdaj le moj slab trenutek. A želim si nazaj, vsaj v svojo mladost. Pa vem, da ne morem! Preveč sem doživel na svoji samotni poti in tudi nočem končati tako kot ti. Ne morem nazaj, niti nočem, ker je taka moja usoda.

Nada
Gaborovič

Mapa

Ko je Albert K. nekega dne umrl, je bilo, kot bi val prepljusnil odtis stopala v mokri mivki. Pogrebci so si naskrivoma brisali potna čela, si otirali vratove z robci, ker je bilo vroče pozno poletje, pravo babje leto. Do solz skoroda niso prišli, tako so bili zaposleni z znojem. Preden so vsi prišli na vrsto za grude na rakev in za cvetje, ki mu bo v zemlji še zmeraj boljše kot na njej, so prišli do skupne ugotovitve, da je imel pokojnik blago smrt in ne preveč ne-

prijetno življenje. Doživel je visoko povprečje starostnika, šestinsedemdeset let. Ko so si otresli drobce ilovice s prstov, drug za drugim, se je najmlajši hčeri zdel prizor nekam domač. Potem se je spomnila znane podobe iz Louvra, na kateri si Pilat briše roke, potem ko si jih je umil, v škrlaten prt.

Doma – pogreba so se udeležili le domači – o pokojniku niso izgubljali več besed. Snaha in vsi njeni trije mladoletni sinovi, pokojnikovi vnuki, so